

"Smarte" målere: Balanseproblemer og sviktende forretningsmodell

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 11.08.2017

"Etter en uke ble jeg rar i kroppen, deretter fikk jeg balanseproblemer og sitringer i hele kroppen. Jeg fikk heller ikke sove ordentlig lenger. Etter noen uker fikk vi husets AMS-måler byttet ut med en vanlig måler. Da ble jeg en del bedre igjen."

Dette forteller "anonym kvinne, 45 år" fra Østlandet med hjemmekontor. Slike historier fortelles nå kloden rundt. De kommer i takt med innføringen av "smarte" målere, som altså ikke er særlig smarte, men faktisk utrolig klønete. Teknologien kunne vært formet langt smartere og antennene kunne vært plassert langt smartere - uten at så mange skades underveis. Dessuten er *forretningsmodellen* svært skjør:

Det *forretningsmessige* perspektivet er at de "smarte" målerne skal brukes til automatisk å avlese strømforbruket, fjernstyre strømmen, og sikre strømmettselskapene en rolle som inngangsporten til hjemmeforbruksmarkedet. Slik kan de "verdiøke" nettet etter at de mistet kontrollen over "innholdet" de formidler. Det skjedde som ledd i den store markedsliberaliseringen da infrastruktur og tjenester skulle deles opp - for jernbane, telekom, kringkasting, vei, ja, til og med vann og fengsler, kan jeg huske. Og det militære, slik vi så det skjedde i USAs krigføring i Irak.

"Smartmålerne" har en levetid på 5 - 10 år, mens de gamle varte i 20, minst. Prislapp: 10 milliarder NOK, betalt over strømregningen. De nye målerne gir også mer betalt for strømmen viser det seg i praksis. Mange rapporterer om det, ser jeg på nettet. Årsaken er en ny beregningsmåte. (Se [bloggpost 30.5.2017](#) for fler detaljer).

Kampen om dette markedet foregikk på 1980-tallet, på den tida da jeg jobbet i Teledirektoratet: Skulle det bli televerkene, TV-selskapene eller strømselskapene som skulle få kontroll over de kommende digitale tjenesteleveransene til de tusen hjem? Kabel-TV-selskapene klarte med sine "set-top-bokser" bare å ta kontroll over TV-mediet, og ble i Europa ikke så store på f.eks. internetthandel. Televerkene klarte i beste fall å ta kontroll over mobilnettene og kommunikasjonskablene, ikke innholdet, og nå må de se at inntektene fra samtaler og datatrafikk svinner. Prisen på innhold synker med konkurransen i slike forretningsmodeller - også for strøm, mens det først og fremst er *tilgangen til nettet* vi betaler for, for den er det monopol - eller nesten-monopol på. Tilgang betaler vi til gjengjeld monopolpris, som staten forsøker å holde nede, mens nettselskaper priser den opp så godt de klarer.

Nå er det altså strømmettselskapene sin tur til å prøve seg på å "verdiøke" nettene ved å kontrollere "tjenesteportalen" inn i hjemmet - den "smarte" måleren. I bakgrunnen venter tjenesteutviklerne og deres gründere på tilgang til forbruksdataene, utstysleverandørene som selger deg ditt nye husholdningsutstyr med WiFi ombord - fra vaskemaskinen og fryseren til den minste lyspære, og statsforvaltningen som har sine ulike interesser i økt informasjonstilgang.

Etter noen "shakeouts" vil det bli de store globale aktørene som sitter igjen med tjenesteleveransene. For slik fungerer konkurranse i "nettverksøkonomier" under slik markedsregulering. De vil få tilgang til dataene de trenger for å gi tjenestene mening. Noe annet vil bli brudd på internasjonale frihandelsregler som våre skiftende regjeringer har ivret for.

Så her ligger det mye politisk strid og venter, men det blir mest ord, for premissene er for lengst gitt og sementert fast.

Den største og mest alvorlige tabben i kraftnettselskapenes strategi er at hele visjonen er grunnlagt på en illusjon - en illusjon om at levende vesener tåler den strålingen som er kjerneteknologien. Vi vet at det tåler vi ikke. Det demonstreres av disse historiene jeg gjengir, og av tilsvarende historier

kloden rundt. Og det demonstreres av forskning på insekter, fugler, dyr og planter vi er avhengige av.

Så får vi se om næringen og staten makter å ta dette inn over seg. Selvsagt er det tungt. Slikt kalles *paradigmeskifte*, og er alltid preget av blindhet, intern motstand, manglende aksept og forståelse for såvel teori som fakta som legges på bordet - inntil det ikke går lenger.

Du finner hele historien til "anonym kvinne, 45 år" og en rekke andre [HER](#). Del dem gjerne.

Og forresten: ***Husk at du kan kreve fritak for "smart" måler selv om du ikke er el-overfølsom!***

For vi er jo alle *el-følsomme*, og vi kan alle dokumentere det, for eksempel med [EUROPAEM-retningslinjene](#) og dette solide dokumentets omfattende referanser. Ingen norsk forvaltning har kompetanse til å gå imot et slikt dokument. I tabellen på dokumentets side 19 anbefales maksverdier for liknende strålingstyper (bruk TETRA-verdiene for Kamstrup-målere og GSM-verdiene for Aidon-målere). De maksverdiene overskrides lett med en "smart" måler i huset. Dermed har du den dokumentasjonen som forskriften forlanger.

Nettselskapene later bare som om de ikke kan gi deg fritak hvis du ikke er el-overfølsom. De vet bedre. For forskriften er klinkende klar: de har adgang til å gi deg fritak ved "vesentlig dokumentert ulempe", og OEDs/NVEs tolkning er at den skal *fortrinnsvis* være medisinsk. At dokumentasjonen skal være en legeerklæring, er også noe som nettselskapene har valgt å kreve, det ligger ikke i forskriften, og er ikke krevd av NVE, bare nevnt som eksempel.

Derfor innfrir vi altså kravet alle sammen, så det er bare å søke, og fortelle nettselskapet at saken ankes til NVE og Fylkeslegen hvis du får avslag.

Det kan bli interessant å se om noen fylkeslege vil forsøke å hevde at EUROPAEM-retningslinjene *ikke* dokumenterer vesentlig ulempe i medisinsk forstand fra mikrobølget stråling fra de aktuelle "smartmålerne", eller at påstandene i dette dokumentet om helsemessige virkninger *ikke* uttrykker dagens kunnskapsstatus.

Einar Flydal, 11. august 2017

Referanse:

Igor Belyaev, Amy Dean, Horst Eger, Gerhard Hubmann, Reinhold Jandrisovits, Markus Kern, Michael Kundi, Hanns Moshhammer, Piero Lercher, Kurt Müller, Gerd Oberfeld, Peter Ohnsorge, Peter Pelzmann, Claus Scheingraber og Roby Thill: EUROPAEM EMF-retningslinjer 2016 for forebyggelse, diagnosticering og behandling af EMF-relaterede helbredsproblemer og sykdomme, ORIGINAL ENGELSK UDGAVE: DOI 10.1515/reveh-2016-0011 DANSK OVERSÆTTELSE: EHS Foreningen, superviseret af lægefaglig rådgiver John Jalving, Speciallæge i Almen Medicin, Lektor emeritus ved Syddansk Universitet. Dansk utgave kan lastes ned her: <https://einarflydal.files.wordpress.com/2017/06/eflydal20170616-retningslinjene-fra-europaempc3a5dansk.pdf>

Anonym kvinne, 45 år, 09.08.2017:

Jeg jobber med WiFi og har mobiltelefon. Strålingen kjente jeg alltid i kroppen, men ubehaget kunne jeg "holde i sjakk" ved å passe på å slå av utstyret etter bruk. Slik var det *før* AMS gjorde sitt inntog: Strålingen fra AMS-måleren var vel dråpen som fikk begeret til å flyte over. Nå føles det som om "hodet sitter fast i en stikkontakt".

Vi bodde midt på åkeren uten noen naboer i nærheten. 28. april i år ble så AMS-måler installert i huset. Etter en uke ble jeg rar i kroppen, deretter fikk jeg balanseproblemer og sitringer i hele kroppen. Jeg fikk heller ikke sove ordentlig lenger. Etter noen uker fikk vi husets AMS-måler byttet ut med en vanlig måler. Da ble jeg en del bedre igjen.

Den 1. juli flyttet vi til nærmeste by. Det merket jeg med en gang på kroppen. Nå er jeg svimmel døgnet rundt, også når jeg slår av PC og mobil etter bruk. Her er det jo WiFi overalt, også i huset vi bor i. Og selv om det ikke er noen AMS-måler i huset jeg bor i, er strålingen der fra målerne i nabolaget rundt meg.

Jeg har prøvd en periode å sove under en strålebeskyttende baldakin. Det hjalp kun delvis. Straks jeg "forlot" baldakinen kom svimmelheten tilbake med én gang.

Jeg måtte ta noen grep etter perioden med AMS-måleren i huset: Før kunne jeg sitte og jobbe ved datamaskinen med trådløs mus og trådløst tastatur. Selv nå etter at AMS-måleren er ute av huset igjen, må datamaskinen stå i naborommet og mus og tastatur har jeg skiftet ut med nye med ledning.